

*Małgorzata Grodzińska-Jurczak
Joanna Cent*

Pilotażowy program konsultacji społecznych w Małopolsce – „Natura 2000 – spotkania w regionach”

Przykładem nawiązania dialogu z lokalnymi społecznościami, który zaowocował włączeniem ich w realizację zadań programu Natura 2000, jest pilotażowy program konsultacji społecznych „Natura 2000 – spotkania w regionach” realizowany w Małopolsce w ostatniej turze wyznaczania terenów chronionych. W 2008 roku z inicjatywy ówczesnego wojewody Małopolski Jerzego Millera, gminy województwa małopolskiego, na terenie których wyznaczono obszary sieci, zostały objęte niniejszym programem. Forma i cel małopolskich konsultacji różniły się zdecydowanie od konsultacji społecznych przeprowadzanych w trakcie pierwszego i drugiego etapu wyznaczania obszarów naturalnych polegających jedynie na przesyłaniu przez Ministerstwo Środowiska poszczególnym radom gmin propozycji granic obszarów Natura 2000 z prośbą o ich uwagi na ten temat. Opinie wystawiane przez rady gmin były bardzo często negatywne (Makomaska-Juchiewicz, 2007).

Projekt małopolski miał charakter informacyjno-konsultacyjny, spotkania odbywały się we wszystkich powiatach województwa, w których znajdują się obszary Natura 2000. Spotkania organizowane były tematycznie – na każdym z nich omawiano obszary podobne pod względem walorów przyrodniczych i typów siedlisk oraz gatunków, które mają być chronione (tzn. osobno omawiano obszary rzeczne, ptasie itd.). Na każdym ze spotkań, których łącznie odbyło się dwadzieścia,

obecni byli przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z Krakowa, niezależni eksperci, moderator, a także zaproszeni przedstawiciele władz samorządowych, pracownicy administracji szczebla powiatowego i gminnego oraz mieszkańcy gmin. Spotkania były otwarte – mogli w nich uczestniczyć wszyscy zainteresowani. Taka forma konsultacji miała na celu rozwianie wątpliwości związanych z wprowadzaniem nowej formy ochrony przyrody oraz przybliżenie korzyści wynikających z wyznaczenia obszarów. Celem spotkań była także konsultacja granic proponowanych obszarów i wniesienie ewentualnych zmian, na podstawie informacji przekazywanych przez mieszkańców regionu ([www.muw.pl/PressArticlePage.aspx?id=5033]; Cent i in., 2010).

Spotkania konsultacyjne oceniono na podstawie wywiadów z przedstawicielami samorządów lokalnych (wójtowie, przewodniczący rad gmin, radni) oraz pracownikami administracji państwowej (pracownicy urzędów gmin, starostw powiatowych), którzy w nich uczestniczyli. Znakomita większość z nich podkreślała przede wszystkim, że spotkania były bardzo potrzebne, ponieważ dzięki nim obszary naturowe zostaną wyznaczone w znacznie lepszy sposób i nie będą stały na przeszkodzie rozwojowi gospodarczemu w regionie. Opinie te wyrażali nie tylko przedstawiciele samorządów lokalnych i administracji, ale również eksperci wyznaczający dane obszary. W efekcie spotkań niektórzy ich uczestnicy aktywnie włączyli się w prace związane z wyznaczaniem granic obszarów. Obecnie Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie kontynuuje rozpoczęty dialog z przedstawicielami lokalnych społeczności. Spotkania w regionach prowadzone są w podobnej formie i mają na celu wypracowanie wspólnych metod działania na obszarach Natura 2000, a także rozpoczęcie prac nad przygotowywaniem planów zadań ochronnych oraz planów ochrony ([www.mos.gov.pl]); [www.krakow.rdos.gov.pl]). Doświadczenia zdobyte w czasie pilotażowego programu konsultacji społecznych w województwie małopolskim warto wykorzystać w pozostałych województwach, szczególnie podczas prac nad planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Spis literatury

Cent J., Grodzińska-Jurczak M., Nowak N. (2010) Ocena efektów małopolskiego programu konsultacji społecznych wokół obszarów Natura 2000. Public consultation programme Natura 2000 sites in Małopolska – effects' evaluation. *Chrońmy Przyr.* Ojcz. 66 (4): 251–260.

Makomaska-Juchiewicz M. (2007) Sieć obszarów Natura 2000 w Polsce. W: Gregorczyk M. (red.), *Integralna Ochrona Przyrody*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

Wykaz stron internetowych

Bez emocji o Naturze 2000 (2008), [www.muw.pl/PressArticlePage.aspx?id=5033],
18.09.2010.

Ministerstwo Ochrony Środowiska, [www.mos.gov.pl].

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, [www.krakow.rdos.gov.pl].